

Ügyszám: IV

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/2006-4/2016
Érkezett:	2017 FEBR 24.
Példány:	1 Kezelőiroda:
Melléklet:	db

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A 2017. január 18-án kelt és január 24-én kézhez vett hiánypótlási felhívásra alkotmányjogi panaszomat – az ott előadottak fenntartása mellett - az alábbiakkal egészítem ki.

Az **Alaptörvényben** biztosított alkotmányos jogaim sérelmét az **Alaptörvény** vonatkozó helyeire és a z Alkotmánybíróság egyes korábbi döntéseire hivatkozva fejtem ki. Megadom a jogsérelemhez vezető jogsértések indokát is a vonatkozó jogszabályokra hivatkozva.

Alaptörvény I. cikk.

- (1) *AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.*
- (2) *Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.*
- (3) *Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.*

Alaptörvény XXVIII. cikk

- (1) *Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.*

...

- (7) *Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslással éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.*

A jelen jogvitában az **Alaptörvényen** túlmenően következő jogszabályokat tekintem mérvadónak:

1993. évi XXXI. törvény az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről, a továbbiakban **Egyezmény**;

2006. évi IV. törvény a gazdasági társaságokról, a továbbiakban Gtv;

1959. IV. törvény a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről, a továbbiakban Ptk;

1994. évi LXXI. törvény a választottbíráskodásról, a továbbiakban Vbtv.

Az **Egyezmény** az **Alaptörvény XXVIII. cikkéhez** hasonló előírást tartalmaz:

„6. Cikk - Tisztességes tárgyaláshoz való jog

1. Mindenkinnek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában”

A tulajdon védelméről így rendelkezik:

Kiegészítő jegyzőkönyv az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezményhez

1. Cikk - Tulajdon védelme

Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik.

A Ptk. a jelen ügyre vonatkozóan a következő rendelkezéseket tartalmazza:

Ptk.99. § A tulajdonos jogosult a dolgot használni és a dologból folyó hasznokat szedni, viseli a dologgal járó terheket és a dologban beállott azt a kárt, amelynek megtérítésére senkit sem lehet kötelezni.

198. § (1) A szerződésből kötelezettség keletkezik a szolgáltatás teljesítésére, és jogosultság a szolgáltatás követelésére.

199. § Egyoldalú nyilatkozatból csak a jogszabályban megállapított esetekben keletkezik jogosultság a szolgáltatás követelésére; az egyoldalú nyilatkozatokra – ha a törvény kivételt nem tesz – a szerződésre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

200. § (1) A szerződés tartalmát a felek szabadon állapíthatják meg. A szerződésekre vonatkozó rendelkezésektől egyező akarattal eltérhetnek, ha jogszabály az eltérést nem tiltja.

205. § (1) A szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre.

207. § (1) A szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett.

...

(4) Ha valaki jogáról lemond, vagy abból enged, nyilatkozatát nem lehet kiterjesztően értelmezni.

A Gtv. releváns rendelkezései a következők:

9. § (1) A tagok (részvényesek) e törvény, illetve más jogszabályok keretei között a társasági szerződés (alapszabály, alapító okirat) tartalmát szabadon állapíthatják meg, e törvény rendelkezéseitől azonban csak akkor térhetnek el, ha ezt a törvény megengedi. Nem minősül a törvénytől való eltérésnek olyan további rendelkezés társasági szerződésbe (alapszabályba, alapító okiratba) való foglalása, amelyről e törvény nem szól, ha a rendelkezés nem áll ellentétben a társasági jog általános rendeltetésével, vagy az adott társasági formára vonatkozó szabályozás céljával, és nem sérti a jóhiszemű joggyakorlás követelményeit.

(2) A gazdasági társaságoknak és tagjaiknak (részvényeseinek) e törvényben nem szabályozott vagyoni és személyi viszonyaira a Polgári Törvénykönyv (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

10. § (1) Társasági jogvitának minősül

a) a gazdasági társaság és tagjai (részvényesei) - ideértve a kizárt vagy a társaságtól egyébként megvált korábbi tagot is - közötti, a társasági jogviszonyon alapuló valamennyi jogvita;

b) a tagok (részvényesek) egymás közötti jogviszonyában a társasági szerződéssel (alapszabállyal, alapító okirattal) kapcsolatban, vagy a társaság működésével összefüggésben keletkezett jogvita;

...

(2) Az (1) bekezdés a) és c) pontjában szereplő társasági jogvitában a tagok (részvényesek) a társasági szerződésben (alapszabályban, alapító okiratban) állandó vagy eseti választottbíráskodást köthetnek ki, továbbá az (1) bekezdés b) és d) pontjában megjelölt társasági jogvitát az érintett felek megállapodással, a megállapodásuk szerinti állandó vagy eseti választottbíráóság elé vihetik.

(3) A választottbíráósági eljárásra - ha e törvény másként nem rendelkezik - a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény előírásai az irányadók.

...

45. § (1) A gazdasági társaság bármely tagja (részvényese) kérheti a társaság szervei által hozott határozatok bírósági felülvizsgálatát arra hivatkozással, hogy a határozat e törvény vagy más jogszabály rendelkezéseibe, illetve a társasági szerződésbe ütközik.

A Vbtv. releváns rendelkezései:

3. § (1) Bírósági peres eljárás helyett választottbíráósági eljárásnak van helye, ha

...

c) a választottbíráósági eljárást választottbíráósági szerződésben kötötték.

(2) ... ha azt törvény megengedi.

5. § (1) A választottbíráósági szerződés a felek megállapodása, amely szerint meghatározott, akár szerződéses, akár szerződésen kívüli jogviszonyukból keletkezett vagy keletkező vitájukat választottbíráóság elé terjesztik.

(2) A választottbíráósági szerződés más szerződés részeként vagy önálló szerződésként köthető, és akár eseti, akár állandó választottbíráóság kikötését tartalmazhatja.

(3) A választottbíráósági szerződést írásba kell foglalni. Írásban létrejött szerződésnek kell tekinteni azt a megállapodást is, amely a felek közötti levélváltás, táviratváltás, géptávíróon vagy más, a felek üzenetét tartósan rögzítő eszközön történt üzenetváltás útján jött létre.

A tagok törvényadta lehetőségükkel és szerződési szabadságukkal élve társasági szerződést kötöttek, amivel megalapították a Danubia kft-t (a továbbiakban: **Alperes**). Az **Alperes** társasági szerződésére a Gtv., a Ptk. és a Vbtv. előírásai vonatkoznak

A társasági szerződés 16. pontja a következő bekezdést tartalmazza:

„A tagok a közöttük felmerülő, a társasági szerződéssel kapcsolatos jogvitákban kizárólagos jogkörrel alávetik magukat a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Állandó Választott Bíróság döntéseinek.”

Ez a bekezdés egy választottbíróági szerződés, vagy kikötés (a továbbiakban: **Kikötés**) a gazdasági társaságokról szóló Gtv. 9. § (1) alapján a társasági szerződésbe foglalható, és rá a Vbtv. előírásai vonatkoznak.

[32/1991. (VI. 6.) AB határozat, [III.4.]] "A szerződési szabadság - amelyet az Alkotmánybíróság önálló alkotmányos jognak tekint - érvényesül abban az általános szabályban, amelyet a Ptk 200. § (1) bekezdése rögzít. Eszerint a szerződés tartalmát a felek szabadon állapítják meg, a szerződésekre vonatkozó rendelkezésektől egyező akarattal eltérhetnek."

A választottbíróági szerződés érvényessége

A **Kikötés** tartalmát a felek szabadon állapították meg. [**Ptk.200. § (1)**]

A **Kikötés** a tagok, mint szerződő felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével létrejött. [**Ptk.205. § (1)**]

A **Kikötés** megfelel a Ptk. szerződésekre vonatkozó, a Gtv. 9. § és 10. § (1) b) és 10. § (2), valamint a Vbtv. 3. § (1) c) és (2), valamint 5. § (1) (2) (3) vonatkozó feltételeinek, tehát érvényes, megjegyezve azt, hogy e **Kikötés** megfogalmazása szerint nem csupán a társasági, hanem minden más tagok közötti, de a társasági szerződéssel kapcsolatos egyéb jogvitára is vonatkozik, amelyek esetében a **Kikötés** a Vbtv. 3. § (2) előírásai miatt nem érvényesíthető.

A választottbíróági szerződés terjedelme

A jelen jogvita esetében a **Kikötés** egy egyszerű mondatban egyértelmű és világos szerződési akaratot fogalmaz meg félreérthetetlenül, szabatosan megszövegezve. A szavak, fogalmak használata pontos és egyértelmű. A 207. § (1) és (4) alkalmazásával ennek a mondatnak csak egyetlen jogszerű értelmezése lehet.

Ebben a **Kikötés**ben a tagok **Ptk. 198. § (1)** szerint kötelezettséget vállaltak arra, hogy lemondanak egyes ügyeiknek a törvény által felállított bíróság általi tárgyalása iránti joguk egy részéről, ehelyett választottbíróaságot vesznek igénybe a közöttük felmerülő jogvita rendezésére. A lemondás azonban nem teljes körű, hanem részleges, vagyis jogukból csak egyes ügyeikre vonatkozóan tettek engedményt, amit két feltételhez kötöttek: a lemondás csak a tagok közötti jogviszonyban felmerülő és csak a társasági szerződéssel kapcsolatos jogvitára vonatkoztatható.

1282/B/1993. AB határozat, III. rész 3. pontjának második bekezdése:

„a szerződő feleknek joguk van arra, hogy egyező szerződési akarattal bizonyos jogszabály által biztosított lehetőségekről kifejezetten lemondjanakAz 57. § (1) bekezdésébe foglalt alapjog negatív vonatkozása eszerint nemcsak úgy gyakorolható, hogy a fél jogai érvényesítése érdekében nem fordul bírósághoz (pl. követelését hagyja elévülni), de úgy is, hogy egy konkrét jogviszonyban e joglemondását megállapodásba, szerződésbe foglalja.”

U.i. harmadik bekezdés:

„A bírósághoz fordulás alapjogának lényegéhez tartozik e jogról való lemondás szerződésbe foglalhatósága is valamely konkrét jogviszonyban vagy eljárásban.”

Szerződés alapesetben csak azt kötelezheti, aki azt megkötötte, a szerződő felek közötti jogviszonyt szabályozza, mivel ők fejezték ki kölcsönösen és egybehangzóan szerződési akaratukat. Ebbe a körbe tartoznak a Gtv. 10. § (1) bek. b) pontja szerinti jogviták.

Azzal szemben, aki nem szerződő fél, a szerződés egyoldalú nyilatkozatnak minősül, ami a **Ptk. 199.§** alapján jogszabályban megállapított esetben keletkeztet jogosultságot. Ilyen

jogszabály a **Gtv. 10. § (2)**, vagyis a társasági szerződés jogszerűen állapíthat meg a szerződésben rész nem vevő társasággal kapcsolatban választottbírói kikötést.

A **Gtv.** hatályba lépése előtt is jogszerű volt valamely választottbírói illetékességének kikötése és a tagok a **Gtv. 10. § (1) a)** pontjának szövegezésétől eltérően is kötelezettségeket állapíthattak meg az általuk alapított társaságra vonatkozóan.

A **Gtv. 10. § (2)** lehetőséget biztosít arra, hogy a tagok a társaság számára az **(1) bekezdés a)** pontja szerinti jogvita esetére is választott-bíráskodást kössenek ki, de ilyen – vagy hasonló – kikötést, a társaságra vonatkozatható előírást, kötelmet a társasági szerződés sehhol sem tartalmaz. Nem elegendő a törvényi felhatalmazás a **Gtv. 10. § (1) a)** szerinti jogvitákra vonatkozó választottbírói társasági szerződésbe foglalására, azt meg is kell tenni, mégpedig – lévén jogról való lemondást is magában foglal – egyértelműen és minden kétséget kizáróan.. Ilyen példaként tekinthetők a következő szövegezések.

Egy lehetséges megfogalmazás lehetne a következő:

A társasági szerződéssel kapcsolatban egymás között felmerülő jogvitákban mind a tagok, mind a társaság kizárólagos jogkörrel alávetik magukat a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Állandó Választott Bírói Szövetség döntéseinek.

Egy másik megfogalmazás:

A társasági szerződéssel kapcsolatban felmerülő jogviták eldöntésére kizárólagos jogkörrel a választottbírói szövetség illetékes.

Mindkét megfogalmazás értelmezhető a társaság működését előíró kötelezettségként, holott nem tartalmazza a társaság kifejezett vagy közvetett lemondását a rendes bírói útról, ezért egybehangzó kölcsönös nyilatkozat hiányában csak a **Gtv. 10. § (2)** által adott jogosítvány alapján kezelendő szerződésként.

A jelen jogvita peres felei eltérően értelmezték a választottbírói szerződést. **Alperes** állítása szerint ennek érvénye kiterjed a társaság és a tag közötti jogvitára is. **Alperes** szerint a tagok nem csupán részleges engedmény tettek, hanem teljes egészében lemondtak azon jogukról, hogy a társasági szerződéssel kapcsolatban felmerülő jogvitájukat törvény által felállított (vagy rendes) bíróság bírálja el.

Ez az értelmezés legalább két okból sem jogszerű.

Az egyik ok: A **Kikötésben** a szerződő felek meghatározták a jogviták azon körét, amelyekkel kapcsolatban engedmény tettek a törvény által felállított (vagy rendes) bíróság általi elbíráláshoz fűződő jogukból. A választottbírói szerződés valamely jogvitára való alkalmazhatóságának két feltétele van, amelyeknek egyszerre kell teljesülniük. Nevezetesen a jogvitának egyrészt a tagok közötti jogviszonyban kell felmerülnie, másrészt a társasági szerződéssel kapcsolatos vitára kell vonatkoznia.

Egy másik ok : A társasági szerződést a tagok kötik, a társaság nem szerződő fél, így nem is tartalmazhatja a társaság magát alávető nyilatkozatát, legfeljebb a tagoknak a társaságot kötelező nyilatkozatát. A **Kikötésben** csak a tagok vetik alá magukat a választottbírói szövetség döntésének. Csak magukat vetik alá, a társaságot nem, erre a társasági szerződésben nem is kötelezik. Következésképpen a tag és a társaság közötti jogvitában csak az egyik félnek, a tagnak van érvényes magát alávető nyilatkozata, az „alávetik magukat” kifejezés értelemszerűen és nyelvtanilag csak a tagokra vonatkozhat, a nem értelmezhető a társaság szerződési szándékaként vagy szerződési kötelezettségeként. Márpedig a **Ptk.199. §** szerinti „az egyoldalú nyilatkozatokra – ha a törvény kivételt nem tesz – a szerződésre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.”

A vita egyszerűen eldönthető a **Ptk.207. § (1)** alapján: „A szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett.” Olyan jogszabály nem létezik, amely egyoldalú alávetési nyilatkozatból a nyilatkozaton túlterjedően érvényesíthető jogosultságot keletkeztet. Márpedig a **Kikötés**ből sehogyan sem olvasható ki, hogy az vonatkozna a tag és a társaság közötti jogvitára, de az sem, hogy a tagok a társaságot köteleznék a választottbírói út igénybe vételére.

Ha lenne is a **Kikötésnek** ilyen értelmezése is, akkor is kizárólagosan csak a legszűkebb értelmezés tekinthető mérvadónak, mivel jogból adott engedmény esetén a legszűkebbhez képest minden más értelmezés kiterjesztő értelmű, következésképpen ütközik a **Ptk.207. § (4)** kiterjesztő értelmezést tiltó rendelkezésével.

Csak ilyen értelmezés lehet összhangban az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlatával (Suda vs. Cseh Köztársaság 48. szakasz. „*Rien n'empêche les justiciables de renoncer à leur droit à un tribunal en faveur d'un arbitrage, à condition qu'une telle renonciation soit libre, licite et sans équivoque*”) **6. cikk (1)** szakaszában biztosított jogokról szigorú feltételek mellett lehet érvényesen lemondani, azzal a feltétellel, hogy a lemondás szabad akaratból történik, megengedhető (jogszerű), és kizár minden kétséget.

A következő joggyakorlatot több precedens tükrözi és belevették az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6.cikkét taglaló útmutatóba **{Guide on Article 6. 2. Waiver, (b) CONDITIONS [60.]}** is.

Mindezek ellenére Mind a Fővárosi Törvényszék, mind a Fővárosi Ítéltábla (a továbbiakban együtt: **Bíróság**) magáévá tette **Alperes** érvelését, de a **Kikötés** szövegezéséből következő, a tagok és a társaság közötti jogviszonyra is kiterjedő ésszerű és jogszerű értelmezést sem **Alperes**, sem egyik **Bíróság** sem adott. Következésképpen a **Bíróságok** indoklási kötelezettségüknek sem tettek eleget. Ezzel egyszerre sértették meg az **Alaptörvény I. cikkében és XXVIII. cikk (1)** bekezdésében biztosított jogaimat, nevezetesen ügyemnek törvény által felállított bíróság általi tisztességes tárgyaláson bírálja el.. **{7/2013. (III. 1.) AB végzés, Indokolás [29] 2.1, [30], [31]}**.

Járulékos jogsérelmek

A tagok a **Kikötés**ben ugyan engedményt tettek az **Alaptörvény XXVIII. cikk (1)** által biztosított jogukból, nevezetesen lemondtak arról, hogy a közöttük, a társasági szerződéssel kapcsolatban felmerülő jogvitájukat törvény által felállított (vagy rendes) bíróság bírálja el, továbbá ezen döntéssel kapcsolatban engedmény tettek az **Alaptörvény XXVIII. cikk (7)** által biztosított fellebbezési jogukból is, de ez a lemondás (engedmény) más jogviszonyra, a jelen per peres felei között jogviszonyra nem vonatkozatható.

Mivel **Alperes** helytelen, kiterjesztő értelmezését magáévá téve a **Bíróság** megtagadta jogomat ügyemnek a törvény által létrehozott bíróság általi tárgyalását, ezért ezzel egyidejűleg a **Bíróság** elvette lehetőségemet az **Alaptörvény XXVIII. cikk (7)** által biztosított fellebbezési jogom érvényesítésére is, mivel a választottbírói döntésével szemben nincs fellebbezési lehetőség. „*Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy gyakorlata értelmében a felek akkor, amikor Választottbírói eljárását kötik ki, szerződési szabadságukkal élve lemondanak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében megfogalmazott bírósághoz forduláshoz való jogokról. Ez – a törvényi előírások következtében – azt is eredményezi, hogy nem élhetnek jogorvoslattal a választottbírói döntéssel szemben*” **{3118/2013. (VI. 4.) AB végzés, Indokolás [6]}**.

„*A választottbírói eljárás említett szigorúan korlátozott volta miatt a Vbtv. 55. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján a választottbírói ítélet érvénytelenítését akkor lehet*

kérni, ha az ítélet olyan ügyre tartalmaz döntést, amelyre a választottbíróági szerződés nem terjed ki.” [569/D/2005. AB határozat, III. rész 1. 4. bekezdés]

A **Bíróság** a per megszüntetésével csak a választottbíróági utat hagyta meg, és ezzel olyan jogszerűtlen helyzetet idézett elő, amely az ügy érdemében nem eredményezhet ésszerű időn belüli jogszerű döntést, mivel a tag és a társaság közötti jogviszonyban a választottbíróság bármilyen döntése támadható lenne, és érdemi elbírálásra csak a választottbíróági döntés jogerős lezárása után kerülhetne sor.

Alperesi társaságban meglévő üzletrészem tulajdonomat képezi, amellyel rendelkezni vagyok jogosult. Érvényesek rá a **Ptk. 99. §** előírásai is. Perbeli rendelkezési jogomat a **Gtv. 45. § (1)** alapozza meg. Tulajdonomat a törvény védi. Az **Egyezményhez** csatolt Jegyzőkönyv 1. cikke alapján jogom van ahhoz, hogy tulajdonomat tiszteletben tartsák. Ez magában foglalja rendelkezési jogosultságom elismerését, védelmét.

A **Bíróság** azonban rendelkezési jogomtól megfosztott, mivel jogvitám eldöntését jogszerűtlen útra kívánta terelni. Ezen jogom megsértése egyúttal az **Alaptörvény I. cikkének (1) és (2) bekezdésében** biztosított jogaim megsértését is jelenti.

A fenti érveléssel szilárdan alátámasztottnak vélem azon álláspontomat, hogy a **Bíróság** többszörösen megsértette fentebb részletezett alkotmányos jogaimat, ezért kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy megfelelő intézkedéssel orvosolja jogséreلمemet, és kötelezze a **Bíróságot** ügyemnek érdemi elbírálására.

Budapest, 2017. február 21.

Tisztelettel:

